

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/25010> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Heijdanus, Rien

Title: Wat beweegt iemand om vrijmetselaar te worden en te blijven? : proeve van een sociaal-wetenschappelijk onderzoek naar de Nederlandse vrijmetselaar

Issue Date: 2014-04-03

WAT BEWEEGT IEMAND OM VRIJMETSELAAR TE WORDEN EN TE BLIJVEN?

*Proeve van een sociaal-wetenschappelijk
onderzoek naar de Nederlandse
vrijmetselaar.*

Layout and printing: Optima Grafische Communicatie, Rotterdam, The Netherlands

ISBN: 978-94-6169-478-2

WAT BEWEEGT IEMAND OM VRIJMETSELAAR TE WORDEN EN TE BLIJVEN?

**Proeve van een sociaal-wetenschappelijk onderzoek
naar de Nederlandse vrijmetselaar**

Proefschrift

ter verkrijging van
de graad van Doctor aan de Universiteit Leiden,
op gezag van Rector Magnificus prof. mr. C.J.J.M. Stolker
volgens het besluit van het College voor Promoties

te verdedigen op donderdag 3 april 2014
klokke 15.00 uur

door

Rien Heijdanus
geboren te Rotterdam
in 1945

PROMOTIECOMMISSIE

Promotores: prof. dr. A.W.F.M. van de Sande
prof. dr. A.P. Buunk (RUG)

Overige leden: prof. dr. M.B. ter Borg
dr. J.W. Buisman
prof. dr. J.J.M. de Hart (Protestantse Theologische Universiteit/ Sociaal
Cultureel Planbureau)

INHOUDSOPGAVE

BLZ

HOOFDSTUK 1 EEN ONDERZOEK NAAR DE VRIJMETSELAAR	7
1.1 De vrijmetselaar als persoon	8
1.2 Waar staat de vrijmetselarij voor?	12
1.3 Vragen bij de praktijk van de vrijmetselarij	17
1.4 Doel van het onderzoek	23
1.5 De onderzoeksvragen	30
1.6 Opbouw van het proefschrift	39
 HOOFDSTUK 2 METHODE	 41
2.1 Procedure en steekproef	41
2.2 Meetinstrumenten	44
2.3 Voorbereidende analyses	44
2.4 Beschrijving verrichte analyses	54
 HOOFDSTUK 3 RESULTATEN: WIE IS DE VRIJMETSELAAR?	 57
3.1. Wie is de vrijmetselaar?	60
3.2 Wat beweegt iemand om vrijmetselaar te worden?	70
3.3 Wat beweegt iemand om vrijmetselaar te blijven?	76
3.4 De vrijmetselaar: een tussenbalans	102
 HOOFDSTUK 4 DE VRIJMETSELAAR IN VERGELIJKING MET DE NEDERLANDSE MAN	 109
4.1 Demografische variabelen	110
4.2 Persoonlijkheidseigenschappen	116
4.3 Opvattingen over een hogere werkelijkheid, God en de dood	118
4.4 Mystiek	126
4.5 Magisch denken	137
4.6 Vrijmetselaar en de Nederlandse man: een tussenbalans	139
 HOOFDSTUK 5 CONCLUSIES EN EPILOOG	 145
5.1 Wat beweegt iemand om vrijmetselaar te worden?	145
5.2 Wat beweegt iemand om vrijmetselaar te blijven?	146
5.3 Zijn er verschillen tussen vrijmetselaars en Nederlandse mannen in het algemeen?	147
5.4 Is er een profiel van de Nederlandse vrijmetselaar?	149
5.5 Wat levert de vergelijking op met (christelijke) Nederlandse mannen?	151

Summary	153
Bibliografie	157
Nawoord	161
Curriculum Vitae	162
Bijlage 1. Begeleidend schrijven bij enquête	163
Bijlage 2. De vragenlijst	166
Bijlage 3. Tabellen Hoofdstuk 3	191
Bijlage 4. Tabellen hoofdstuk 4	193
Register	199